

Arviomuistio avioliittoon pakottamisen rangaistavuudesta

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne avioliittoon pakottamisen rangaistavuutta koskevasta arviomuistiosta (Oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja 2021:29). Oikeusministeriössä on laadittu arviomuistio avioliittoon pakottamisen rangaistavuudesta. Muistio perustuu pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmakirjaukseen, jonka mukaan pakkoavioliittojen kriminalisointia selvitetään.

Arviomuistiossa kuvataan pakkoavioliittoja ilmiönä ja tarkastellaan avioliittoon pakottamisen rangaistavuuden nykytilaa. Muistiossa käydään läpi asiaan liittyvät kansainväliset velvoitteet ja kansainvälistä vertailua. Muistiossa myös analysoidaan voimassa olevia rikoslain säännöksiä ja lainsäädännön esitöitä avioliittoon pakottamisen kannalta sekä arvioidaan vaihtoehtoisia tapoja säätää avioliittoon pakottamisen rangaistavuudesta.

Arviointityössä havaittiin muun muassa, että voimassa olevat rikoslain ihmiskauppaa, törkeää ihmiskauppaa ja pakottamista koskevat säännökset kattavat avioliittoon pakottamisteot varsin laajalti.

Muistion johtopäätöksenä päädyttiin katsomaan, että mainitut rikoslain säännökset ovat lähtökohtaisesti riittävän kattavat eikä niitä ole tarpeen muuttaa tai täsmentää. Toisaalta esiin tuodaan esimerkiksi mahdollisuus täsmentää rikoslain ihmiskauppaa koskevaa säännöstä siten, että säännökseen lisätään teon tarkoituksiksi avioliittoon pakottaminen.

Vastausohjeet vastaanottajille

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne avioliittoon pakottamisen rangaistavuutta koskevasta arviomuistiosta.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi-palvelussa julkaistuun lausuntopyyntöön 14.1.2022 mennessä. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Myös jakelulistan ulkopuoliset tahot voivat halutessaan antaa lausuntonsa.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi-palveluun. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi-palvelun verkkosivulta Ohjeet -> Käyttöohjeet. Lisätietoa lausuntopalvelu.fi-palvelun käytöstä voi pyytää palvelun ylläpidosta osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja julkaistaan lausuntopalvelu.fi-palvelussa.

Oikeusministeriö ei maksa palkkiota pyydetystä eikä annetuista lausunnoista.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan oikeusministeriölle viimeistään 14.1.2022.

Valmistelijat

Lainsäädäntöneuvos Leena Mäkipää, leena.makipaa@gov.fi, p. 0295 150082

Liitteet:

[OM_2021_29_ML_Avioliittoon pakottaminen.pdf](#) - Arviomuistio avioliittoon pakottamisen rangaistavuudesta

Jakelu:

Amnesty International Suomen osasto ry
Eduskunnan oikeusasiamies
Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Etelä-Suomen syyttäjäalue
Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI)
Helsingin hovioikeus
Helsingin kärjäoikeus
Helsingin poliisilaitos
Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta / professori Kimmo Nuotio
Hämeen poliisilaitos
Ihmisoikeusliitto
Itä-Suomen hovioikeus
Itä-Suomen yliopiston yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta / professori Matti Tolvanen
Itä-Uudenmaan kärjäoikeus
Julkiset Oikeusavustajat ry
Katolinen kirkko Suomessa
Korkein oikeus (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti (KRIMO)
Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunta / professori Minna Kimpimäki
Lapsiasiavaltuutettu
Lastensuojelun Keskusliitto ry
Loisto Settlementti ry
Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ry
Länsi-Suomen syyttäjäalue
Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus
Maahanmuuttovirasto

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry – Mannerheims Barnskyddsförbund
rf
Monika-Naiset liitto ry
Naisjärjestöjen Keskusliitto ry
Naisjärjestöt Yhteistyössä – Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS
ry
Oikeuspoliittinen yhdistys – Rättspolitiska föreningen Demla ry
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oulun kärjäoikeus
Pakolaisneuvonta ry
Pelastakaa Lapset ry
Poliisihallitus
Rajavartiolaitoksen esikunta
Rikosuhripäivystys
Rovaniemen hovioikeus
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Asianajajaliitto – Finlands Advokatförbund
Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus
Suomen Islamilainen Yhdyskunta
Suomen lakimiesliitto – Finlands Juristförbund ry
Suomen ortodoksinen kirkko
Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry – Finlands Polisorganisationers
Förbund rf
Suomen Syyttäjäyhdistys ry
Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry
Syyttäjälaitos Valtakunnansyyttäjän toimisto
Tasa-arvovaltuutettu
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Turun yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta / professori Johanna Niemi
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiovarainministeriö
Varsinais-Suomen kärjäoikeus
Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Koivisto Ari-Pekka
Oikeusministeriö

Mäkipää Leena
Oikeusministeriö